A°. 1825. N°

ARNHEMSCHE COURANT.

Donderdag den 28. Julij.

FRANKFORT, den 24. Julij.

Uit Konstantinopel wordt den 25. Junij geschreven, dat de Reis-Effendi, bij de laatste conferentien met de Europische ministers, op de stelligste wijze alle bemiddeling ten behoeve der Grieken afgeslagen heeft. De Porte wil zich omtrent hunne zaak volstrekt in geene staatshandelingen inlaten. — Verder meldt men van daar, dat op het groote [illegible] den [illegible] pacha, dat bij Kaap d'Oro in de lucht ge[illegible]; meest [illegible] die de belegering van Missolunghi zouden besturen. Op de genomene transportschepen was ook een groot gedeelte van het belegerings-tuig, dat tegen die vesting zou dienen. Alles is naar Hydra overgebragt. De Porte gaat voort met gunstige berigten van de landzijde te verspreiden, hoe zeer die ook inloopen tegen de tijdingen van de Grieken, volgens welke de Turken bij Salona eene volkomene nederlage hebben geleden.

Een Romeinsch dagblad meldt: » Bij Kaap d'Oro hebben de Turken, behalve het admiraalschip en andere oorlogs-vaartuigen, welke verbrand werden, ook nog 26 transportschepen verloren. Zij waren 4 met kalk, 2 met bak- en andere steenen, 1 met nagels en ijzerwerk, 1 met planken, 2 met mondbehoeften en 16 met 200 stukken geschut, houwitzers en bommen, beladen; ook bevonden zich op dezelve eenige Europische ingenieurs en artilleristen, die met deze bouwstoffen tegenover Missolunghi eene sterkte oprigten zouden, om die stad te vernielen.

LONDEN, den 19. Julij.

De heer *Mathison*, een man van doorzigt en kennis, heeft eene beschrijving van zijne in de jaren 1821 en 1822 naar Brazilien, Chili, Peru en de Sandwich-eilanden gedane reizen in het licht gegeven. Het volgende is daarvan een uittreksel:

» In weerwil der vele natuurlijke hulpbronnen, zegt hij, welke Brazilien in zich zelf bezit, moet het echter nog langen tijd staatkundig zwak blijven. Want in de eerste plaats, is de bevolking, voor deszelfs uitgestrektheid, over [illegible] bevolking in [illegible] op zich zelve [illegible] genoeg. Onder de vierdehalf millioen inwoners, welke het land bevat, zijn er hoogstens 600,000 van zuiveren Europischen oorsprong; niet talrijker zijn de Mulatten (afstammelingen van Europeanen en Negers), de Mistiekken (afstammelingen van Negers en Indianen), de Mamelokken (afstammelingen van blanken en Indianen) en de vrije zwarten; 1,800,000 zijn Negerslaven en ongeveer 500,000 Indianen. De Indianen zijn voor de nijverheid des lands van weinig nut; want, of zij verzuimen de bebouwing der woeste gronden, of zij leven in afzonderlijke stammen onder de planters, in eenen staat, die niet veel beter is, dan die waarin hen de Europeanen vonden. Het laat zich aanzien, dat zij met den tijd geheel zullen uitsterven. De Negerslaven zijn, wel is waar, van meer nut, maar zij zijn zoo dom en barbaarsch, dat het beklagenswaardig is, dat deze klasse het meerendeel der bevolking uitmaakt. Onder de vermengde klassen zijn de Mulatten het talrijkste; dan hoezeer zij in beschaafdheid en in staatkundig belang de Negerslaven overtreffen, staan zij echter opzigtens hunne inborst in de openbare achting verre ten achteren. Zij schijnen het kwade van de wilden en des beschaafden Europeaans in zich te vereenigen, zonder daarbij [illegible] als tegenwigt te bezitten; beiderlei [illegible] of [illegible], hunne woeste hartstogten [illegible] hunne slaven is [illegible] over [illegible] of wel kleine pachters of veehandelaars; en de misdaden, welke in het land bedreven worden, worden bijna alle aan hen toegeschreven. De schrijver acht het echter gelukkig, dat het belang dezer lieden met dat der blanken verbonden is, vermits, wanneer iemand eenmaal vrij is, de kleur in het staatkundige geen onderscheid maakt, en het alzoo waarschijnlijk is, dat bij een oproer van Negers, de Mulatten met de Blanken gemeene zaak zouden maken. De Europeanen en de Kreolen, hunne afstammelingen, maken, om zoo te spreken, de aristocratie van het land uit; maar welk eene aristocratie! De meesten derzelven zijn planters of bergwerkers, of opzigters in deze vakken, en op deze wijze ver over het land verspreid, met weinig onderlinge gemeenschap, zonder kunde en beschaafdheid en zonder zucht om dezelve te verkrijgen. De meest beschaafden dezer klasse bevinden zich in de zeeplaatsen. Van deze had de schrijver slechts de hoofdstad bezocht, en volgens zijne beschrijving, zijn de kooplieden aldaar, wat de zeden betreft, weinig beter dan de kleine kramers in Engeland, en bemoeijen zich met niets wat niet onmiddelijk op hun bedrijf betrekking heeft. De geestelijkheid, zegt hij, was zoo verdorven, dat hij zich schaamde hare zeden te schetsen, welke nogtans eenen zoo grooten invloed op de denk- en levenswijze der inwoners hebben. Personen van fijne beschaving, die geschikt zijn ambten te bekleeden, vindt men zeer weinig, en deze zijn dan nog meerendeels Portugezen. Men kan zich alzoo [illegible] een denkbeeld maken, hoe slecht het land zou geregeerd worden, wanneer het den inboorlingen gelukken mogt de Portugezen allen te verdrijven. — In Chili vond de schrijver den vrijheids-geest nog niet verre gevorderd, het volk dom en zonder veerkracht; en de personen, die zich van het roer van den staat hadden meester gemaakt, gedeeltelijk ongeschikt, om het van de Spanjaarden afkomstige regeringsstelsel te veranderen, hetwelk zoo zeer drukkend voor het volk is.

De vreemde officieren klaagden allen en wenschten, dat zij nooit naar Zuid-Amerika gegaan waren. *O'Higgins*, die destijds directeur was, had, met zijne mederegenten, de drukpers vrij verklaard; maar het scheen dezen heeren geen ernst geweest te zijn, met die verklaring; want een Duitscher, welke het daarop waagde een staatkundig werk uittegeven, werd op eene willekeurige wijze naar het woeste eiland Juan Fernandez verbannen, alwaar zich nog andere staatsgevangenen zouden bevinden. Ook werd er niets anders gedrukt dan het officiele blad, hetwelk de heerschers van den dag, op allerlei wijze, weten te prijzen. Opzigtens de bevolking van Chili, wordt door den schrijver aangemerkt, dat de Mistiekken ongeveer een vierde der geheele bevolking bedragen; de overige inwoners bestaan uit Indianen, Negers en onderscheidene vermengde soorten. Het getal der negerslaven wordt intusschen niet veel boven de 40,000 geschat; zij zijn zedelijker dan de slaven in Brazilie, en worden over het algemeen ook beter behandeld; zelfs hebben velen van hen gedurende den oorlog in het leger moeten dienen. De Indianen van dit land zijn, met uitzondering van eenige bergstammen, zoo beschaafd, dat zij zeer gemakkelijk eene plaats onder de staatsburgers zouden kunnen bekleeden. Ook hebben zij gedurende den vrijheids-oorlog, bij welken geheele regementen van hen, aan de eene of andere zijde, gestreden hebben, hunne krachten leeren kennen. Het is dus te hopen, dat de betere behandeling, welke men thans ten hunnen opzigte volgt, en de afschaffing der Mita, of de jaarlijksche ligting voor de bergwerken, de sterke vermindering, welke gedurende de laatste [illegible] onder hen heeft plaats gehad, zal doen ophouden. Over het geheel genomen, meent de schrijver, dat het in de onderscheidene nieuwe staten, [illegible], om in plaats van het verderfelijke bestuur, hetwelk men verjaagd heeft, eene duurzame goede regering in te voeren.

Bij alle deze beschouwingen moet men in aanmerking nemen, dat het *zaad* van verbetering gestrooid is, en men daarvan, hoezeer dan ook de ontwikkeling langzaam moge gaan, eens gewenschte vruchten mag hopen.«

Van den 20. Julij.

In eene der broeikassen van den kruidtuin te Kew, staat eene loot van den wilg, die het graf van *Napoleon* op het eiland St. Helena overschaduwt. Nadat men dit takje van den boom had afgesneden, werd hetzelve in eenen pot gezet en schoot weldra wortel. Naar Engeland overgebragt zijnde, werd hetzelve Zijne Majesteit aangeboden, en daar onze Koningen tegen dooden geen oorlog voeren, beval hoogstdezelve, dat het naar Kew zou worden gezonden en dat men hetzelve wel moest verzorgen. De spruit is thans bijna een voet hoog en zeer bladrijk. Het is niet geoorloofd dezelve aan te raken of een blad daarvan af te trekken. Als de koning te Kew komt, wandelt hij steeds in den kruidtuin.

[illegible] uit Zante van den 21. Junij]. *Colocotroni*, die een leger van 20, of, zoo als anderen zeggen, van 30,000 man heeft, is een goed generaal. Hij heeft veel ondervinding, is zeer gemeenzaam, en mogelijk de eenige, die in staat is, om over eene talrijke bende zonder orde of krijgstucht het bevel te voeren. Toen ik de vorige reis door Morea trok, zag ik in de dorpen niet anders dan vrouwen, meisjes, grijsaards en eenige priesters; het overige gedeelte der bevolking had zich bij *Colocotroni* gevoegd, in wien de Moreoten het grootste vertrouwen stellen; zij noemen hem hunnen vader en ouden vriend. Op den 8. Junij ben ik, te Tripolitza, langen tijd met hem in gesprek geweest; hij bewees mij veel beleefdheid en zeide mij, dat hij den tweeden dag daaraanvolgende op marsch moest gaan, mij tevens uitnoodigende, om hem, bij mijne terugkomst, in het leger te komen bezoeken. Hij verzocht zijne groetenis aan alle Engelschen van zijne kennis en zeide, dat de vrije Engelsche natie de overige volken aanspoorde, om dit ook te worden; dat hij groote verpligting had aan de Engelschen voor de hulp, door hen aan de Grieken verleend, die zich dezelve nimmer onwaardig zouden betoonen en het nimmer vergeten; dat hij zijne eigene krachten en die van den vijand goed kende en reeds vooraf van eenen goeden uitslag zeker was; dat de tweedragt tot dus verre de oorzaak der onheilen van Griekenland was geweest; maar dat

bij een goed voorbeeld zoude geven, door steeds het eerste op den vijand af te gaan, en de wetten van zijn land te gehoorzamen.

Van den 23. Julij.

Woensdag ontstond er een geweldig oproer op het kerkhof in Church-row, White Chapel. Eene vrouw, die in het Hospitaal gestorven was aan eene koorts, welke in dit jaargetijde zeer gemeen is, zoude begraven worden; doch te voren was er gerucht verspreid, dat de vrouw overleden was aan de gevolgen van slechte behandeling van de zijde van haren man, hetgeen bij geregtelijke schouwing evenwel gebleken was onwaar te zijn. De buren en vrienden van de overledene waren met deze uitspraak niet te vreden en begaven zich met eene menigte ander volk, ten getale van eenige duizenden, naar het kerkhof en wilden niets minder dan den man, die achter het lijk zijner vrouw ging, levend begraven, waarmede zij ook werkelijk reeds een begin gemaakt hadden, toen er eene vrij sterke bende politie-beambten aankwam, welke den ongelukkige, die reeds schrikkelijk veel van het opgeruide volk te lijden had gehad en reeds in het graf gesmeten was, ontzette en hem naar zijne woning terug bragt.

MADRID, den 11. Julij.

Meermalen is de onmogelijkheid voorgesteld, waarin zich het gouvernement bevond, om eenen gematigden gang te behouden, zoo als het ten doel scheen te hebben, aangezien hetzelve aldus de gemoederen der koninklijke vrijwilligers en der smalle gemeente, die met de monniken deszelfs eenigste magt uitmaken, ontwijfelbaar zou verbitteren.

De *Diario* van den 8. dezer deelt een dekreet mede, waarbij de generaal *Pesuela* ontzet en de generaal *Caro* in deszelfs plaats benoemd wordt. Laatstgemelde is, bij de ministeriele verandering van den 14., uit hoofde van zijnen al te grooten ijver, als kommandant-generaal van Katalonien ontslagen geworden.

Zie hier de oorzaak der verwijdering van *Pesuela*, welke een ieder heeft verbaasd en zelfs door de hovelingen, welke in de geheimen van de Camarilla het meest waren ingewijd, niet werd voorzien.

De kapitein-generaal van Madrid presideert de junta van zuivering, en als laatstgenoemde eenig proces bij de hand tracht te nemen, opent hij de zitting bij eene aanspraak, waarbij hij nagenoeg zijn gevoelen omtrent het voorloopig onderzoek te kennen geeft. Onlangs poogde men eenen officier te ontzetten, die tot het leger van den generaal *Ballesteros* behoord had, en de heer *Pesuela* schijnt, in zijne aanspraak, gezegd te hebben, dat de officieren, die bij het constitutionele leger hadden gediend, slechts hun gouvernement gehoorzaam waren geweest. Deze zinsnede bragt dadelijk eene hevige tegenkanting te weeg onder de leden van de junta, en de verschillende gevoelens, die dezelve te berde bragt, hebben de meerderheid doen stemmen voor een rapport aan den koning, ten gevolge waarvan de heer *Pesuela* is ontslagen geworden.

De gevolgen dezer eerste proef van gematigdheid zijn van dien aard geweest, dat de heer *Pesuela* niet slechts op eene onheusche wijze uit zijnen post is gezet; maar dat hij, naar men verzekert, te regt gesteld zal worden.

Het gevaarlijke voorbeeld, onlangs door de militaire autoriteiten van Sevilie gegeven, om zich met geweld meester te maken van de fondsen, die zich in de publieke kassen bevinden, kon niet zonder gevolg blijven. Santander en Burgos hebben dit voorbeeld zich ten nutte gemaakt, en worden op hunne beurt door Corunna nagevolgd; maar hier bestaan geene fondsen, die niet voor een bepaald gebruik bestemd zijn, zoo als in de drie eerstgemelde steden. Corunna heeft zich meester gemaakt van die, welke in eene bijzondere kas waren en uitsluitend bestemd voor eene expeditie naar Havanna, waarvoor men slechts ordonnancien geslagen had. Het zal niet lang meer duren, of wij hebben, onder den naam van een Spaansch gouvernement, zoo veel gouvernementen, als er provincien zijn, waar aldra ieder ambtenaar zich naar zijne eigene inzigten, naar de gevoelens en belangen van de partij, waartoe hij behoort, zal gedragen.

ZWITSERLAND, den 17. Julij.

De *Courant van Lausanne* deelt ons mede den onderstaanden brief van den heer *Levasseur*, secretaris van den generaal *Lafayette*:

Aan boord van de Herald, den 24. Mei 1825.

„Naauwelijks waren wij te Cincinnati aan land gestapt, of wij werden dadelijk omringd door eene menigte Zwitsersche landverhuizers, aan wier hoofd de eerwaardige ... zich bevond. Onderrigt, dat de generaal *Lafayette* niet over Vevey zoude komen, hebben deze brave lieden 80 mijlen afgelegd, om, als burgers der vereenigde staten, hem voor de vrijheid, welke zij genieten, dank te betuigen.

„Ik heb eenen geruimen tijd met hen doorgebragt. Zij hebben mij verhaald, op welk eene wijze zij op dezen vrijen bodem zijn gekomen, welk geluk zij daar hebben gesmaakt en met welke onaangenaamheden zij te kampen hebben gehad. Diegenen onder ons, zeiden zij, welke eene al te overdrevene verwachting hadden, zijn daarin teleur gesteld; doch wij hebben, dank zij der Voorzienigheid en onzen arbeid, nimmer gebrek geleden. De vooroordeelen, die men tegen ons had opgevat, beginnen te wijken, en wij hebben thans de gelegenheid tot vertier, welke ons vroeger ontbrak. Onze landen, die vroeger in prijs gedaald waren, hebben op nieuw hunne waarde gekregen; wij hebben geen gebrek aan koopers, doch zij zijn somtijds traag in de betaling. Doch wij zijn gelukkig; bij ons is niemand arm, dan de luijaard. Wij weten het geluk te beseffen van onder wetten te leven, die onze personen, onze instellingen, nijverheid en vrijheid beschermen.

„Zie, voegden zij er bij, wij komen den generaal *Lafayette* in een groot huis begroeten, maar wij komen met een volkomen vertrouwen, omdat wij weten, dat hij meer prijs hecht aan vaderlandsche deugden, dan aan een fraai kleed.

„Zij hadden eenige flesschen van hunnen wijn medegebragt; zij verzochten mij daarvan met hen te drinken. Wacht, zeide ik hun.... de generaal zoude mij het geluk benijden, om met vrije zwitsers te drinken; ik ga hem roepen.

„De generaal en zijn zoon kwamen dadelijk, de glazen werden gevuld en op de gezondheid van *Lafayette* en der vrijheid geledigd. Zij baden hem eene kist met 12 flesschen wijn van Vevey aan te nemen. Bewaar dien, zeiden zij, voor den terugtogt; wanneer gij naar Frankrijk wederkeert, gij zult denzelven smakelijk vinden en het zal u herinneren, dat het aan uwen moed en opofferingen is dank te weten, dat de wijngaard op den Amerikaanschen bodem door vrije handen wordt aangekweekt.

„Wij konden niet van elkanderen scheiden. Te middernacht, toen wij scheep gingen, werd de generaal door het gebulder van het geschut uit Vevey begroet."

De ondergeteekenden geven bij deze dankbaar berigt, dat zij, ten behoeve van de ongelukkigen door den brand te Silvolde, nader hebben ontvangen:

Uit Hoorn 2 coupons W. S. versch. 1 Julij 1825, bij *Ketwich en Voombergh* en de Wed. *W. Borski*, No. 25798, groot *f* 12 : 37½, en No. 1918, groot *f* 2 : 47½, te zamen *f* 14 : 85. Uit Arnhem een coupon W. S., No. 90233, versch. 1 Julij 1825, bij *S. en D. Suporius*, groot *f* 12 : 37½. Uit 's Hage een coupon W. S., No. 1, versch. 1 Julij 1825, bij *Brondgeest e. s.*, groot *f* 7 : 42½. Uit Arnhem twee tienguldenstukken *f* 20. Uit Hillegom van *X.* eene acceptatie, groot *f* 25. Uit Amsterdam een bankbillet, No. 423, d. d. 6 April 1825, groot *f* 25. Uit Arnhem een dukaat *f* 5 : 40. — Te zamen *f* 110 : 05.

Arnhem, den 26. Julij 1825.
J. M. DE KEMPENAER,
D. G. VAN EMBDEN.

ARNHEM, den 28. Julij.

Het water is hoog in den Rijn aan de paal:

Den 27. Julij	1 El 2 Palm 5 Duim;	gewassen 0 D.	gevallen 5 D
Den 28. dito.	1 El 2 Palm 0 Duim;	gewassen 0 D.	gevallen 5 D

---

† § † BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN DER STAD *ARNHEM* zijn voornemens, op Zaturdag den 6 Augustus eerstkomende, des middags ten 12 ure, op het Stadhuis, in het openbaar aan te besteden: De VERLICHTING VAN STADS STRATEN EN VOORSTEDEN, voor den tijd van *een Jaar*, waarvan de Conditie op de Secretarie kan gelezen worden.

† § † BURGEMEESTER en WETHOUDEREN DER STAD *ZUTPHEN*, willende wegnemen alle onzekerheid, welke, door de verschillende aanduiding in sommige Almanakken, ten aanzien van den tijd der gewone *Kermis- Markt* voor dezen jare, zoude kunnen ontstaan, brengen hiermede ter kennis, dat de aanvang der Kermis hier ter Stede als van *ouds* blijft bepaald op den *tweeden* Maandag in Augustus, dezen jare invallende op den *achtsten* dierzelve Maand.

Zutphen, den 25. Julij 1825.

Burgemeester en Wethouderen voorn.
(*Get.*) P. J. SWAVING,
Ter ordonnantie van dezelve,
(*Get.*) H. F. LULOFS.

§ † § Door het overlijden van den Onderwijzer *L. SOETERN*, een der STADS OPENBARE SCHOLEN te *Zutphen* vacant zijnde geworden, worden Sollicitanten van den *tweeden rang* en ervaren in het Onderwijs volgens de nieuwe methode, aangeroepen, om zich op *Donderdag*, den 4. Augustus 1825, des morgens ten 9 ure, op het Raadhuis aldaar te laten vinden, alwaar het vergelijkend Examen alsdan zal gehouden worden. — De bewijsstukken van den gemelden rang en van een goed zedelijk gedrag, moeten acht dagen te voren aan den Districts-Schoolopziener vrachtvrij worden ingezonden. — De voordeelen, aan dezen Post verbonden, zijn, het Lands Traktement van *f* 190 —; benevens vrije Woning en de Schoolgelden, ad *f* 6 —; per hoofd, over een aantal van 110 tot 140 Leerlingen.

† § † Uit de HAND TE KOOP, of ook wel te HUUR, eene gezonde en veel Melkgevende EZELIN, met haar JONG. — Nader te bevragen bij den drukker dezer.

ARNHEM.

Een Brillant Assortiment CHAWLS en BATIST-ECRU DOEKEN, naar den nieuwsten smaak, worden, tot zeer modieke prijzen, van Fabriekswege in Commissie ter verkoop aangeboden, tot en met den 30. dezer.

In het Logement, alhier bekend, *Hôtel van Brunswijk*.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPY.

Bepaling van den WEKELYKSCHEN DIENST van de Stoombooten, tusschen de Steden *Rotterdam*, *Nijmegen* en *Keulen*, gedurende deze maand *Julij*.

Van *Rotterdam* naar *Nijmegen*:
des Maandags en Woensdags, des morgens ten 7 ure.
Van *Nijmegen* naar *Keulen*:
des Donderdags, des morgens ten 4 ure.
Van *Keulen* naar *Nijmegen*:
des Zaturdags, des morgens ten 8 ure.
Van *Nijmegen* naar *Rotterdam*:
des Dingsdags en Zondags, des morgens ten 7 ure.

*** Komt van de Pers, te Rotterdam bij *J. D. DEMELINNE*, BRIEF OVER DEN GODSDIENSTVRIEND EENE PARTY, AAN DEN UITGEVER. En is mede te bekomen: te Amsterdam bij *Wijsmuller en Zeemer*, Zaandam *Groen en Comp.*, Hoorn *Houtkamp*, Alkmaar *Nijhoff*, Zwol *Doijer*, Deventer *Robijns*, Leeuwarden *Suringar*, Franeker *Ypma*, Sneek *Kertens*, Groningen *Sladoot*, Nijmegen *Thieme* en *Gerrits*, Tiel *Wermerskerken*, Arnhem *Meijer*, Zutphen *Thieme*, Doesburg *Kets*, Breda Wed. *H. Pypers* en *Sterk*, 's Bosch Gebr. *Langenhuijsen* en *Arkensteijn*, Grave *van Dieren*, Ravesteijn *van den Heuvel*, Turnhout *Brepols*, Mechelen *Lostermans*, Antwerpen *Jouan*, Aalst *Sacré*, Brugge *de Moor*, Gend *Mahne*, Middelburg *van Benthem*, ZZee *van Meerten*, Goes *Kleuwens*, Rotterdam den Uitgever, Gebr. *Thompson*, *van Baalen* en *J. L. A. Immerzeel*, Gouda *van Bentum*, Gorinchem *van de Wal*, Delft *Vughs*, 's Hage Gebr. *Langenhuijsen*, *de Groot* en *Ten Hage*, Schiedam *Sweeben*; voorts alom door het Rijk. Prijs 15 Stuiv. — De XXIX. en XXX. ZAMENSPRAAK OVER DEN GODSDIENST, *tusschen een Lid der R. C. Kerk en een Lid der Protestantsche Kerken*, zal op den *eersten* Augustus aanstaande tegelijk uitgegeven worden. Bij de XXV., waarmede het eerste eindigt, is eene fraaije Gegraveerde Titel *gratis* afgegeven.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.